

(דף קצ"ט ע"א) דְּכַתִּיב, (יהושע י"ב) וַיַּעֲמֵד הַשָּׁמַיִם בְּחַצֵי הַשָּׁמַיִם. אֲתֵנִי בְּכַכְבֵּיָא לְמַעְבַּד קְרָבָא בְּסִיסְרָא, דְּכַתִּיב, (שופטים ה) הַכְּכָבִים מִמְּסֻלוֹתֵם נִלְחַמוּ עִם סִיסְרָא.

בְּיוֹמָא חֲמִישָׁאָה בְּרָא נוּגֵי יַמָּא, וְעוֹפֵי דְשָׁמַיָא, אֲתֵנִי בְּעוֹפֵי לְמִיזֵן עוֹרְבִים לְאַלְהֵהוּ, בְּזִמְנָא דְעָצַר לְשָׁמַיָא, דְּכַתִּיב, (מלכים א יז) וְאֵת הָעוֹרְבִים צְוִיתִי לְכַלְפֵּלָהּ שָׁם. צְוִיתִי דְיִיקָא. וְאֲתֵנִי בְּנוּגֵי יַמָּא לְאַזְדַּמְנָא נוּגָא חַד, לְמַבְלַע לִיהַּ לְיוֹנָה, וְלֹאֲשַׁדָּאָה לִיהַּ לְבַר.

בְּיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה בְּרָא לְאָדָם, וְאֲתֵנִי עֲמִיהַּ, דְּתַפּוֹק מִיָּה אֲתַתָּא, דְּתִיּוּזֵן לְאַלְהֵהוּ, דְּכַתִּיב, (מלכים א יז) הִנֵּה צְוִיתִי שָׁם אִשָּׁה אֶלְמָנָה לְכַלְפֵּלָהּ. הִנֵּה צְוִיתִי, מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא. וְכֵן בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְאֲתַחֲדֵשׁ בְּעֲלָמָא, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקִיד הַהוּא עוֹבְדָא מִיּוֹמָא דְאֲתַבְּרִי עֲלָמָא. אוּף הָכָא, וַיֹּאמֶר יְיָ לְדָג. וַיֹּאמֶר, מִשִּׁית יוֹמִין דְּבִרְאִשִׁית קָאֵמֶר לִיהַּ.

הָכָא אִית לֹן סְמָךְ בְּעֲלָמָא, עַל עוֹבְדֵין דְּבִנֵי נָשָׂא בְּהַאי עֲלָמָא. יוֹנָה דְנָחַת לְסַפְיָנָה, דָּא אִיהִי נִשְׁמַתָּא דְּבַר נֶשׁ, דְּנַחַתָּא לְהַאי עֲלָמָא לְמַהוּי בְּגוּפָא דְּבַר נֶשׁ. אִמָּאִי אֲתַקְרִי יוֹנָה. בְּגִין דְּבִיּוֹן דְּאֲשַׁתְּתַּפַּת בְּגוּפָא, כְּדִין אִיהִי יוֹנָה בְּהַאי עֲלָמָא. כְּמָה דְאֲתַמֶּר, (ויקרא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְכִדִּין בַּר נֶשׁ אֲזִיל בְּהַאי עֲלָמָא, כְּסַפְיָנָה בְּגוּ יַמָּא רַבָּא, דְּחַשְׁבִּית לְאַתְבְּרָא, כְּמָה דְאֲתַ אֵמֶר (יונה א) וְהִאֲנִיָּה חֲשֹׁבָה לְהִשְׁבֵּר.

וְבַר נֶשׁ כַּד אִיהוּ בְּהַאי עֲלָמָא חֲטִי, וְחָשִׁיב דְּעָרַק מִקְמִי מְאָרִיָּה. וְלֹא אֲשַׁגַּח בְּהַהוּא עֲלָמָא. וְכִדִּין אֲטִיל קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחַ סְעָרָה תַקִּיפָא. דָּא אִיהִי גְזִירַת דִּינָא, דְּקִימָא תְדִיר קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְעָאֵת דִּינָא דְּבַר נֶשׁ מִקְמִיָּה, וְדָא אִיהוּ דְקָא מְטִי לְסַפְיָנָה, וְאֲדַפֶּר חוּבּוֹי דְּבַר נֶשׁ לְאַתְפֹּסָא לִיהַּ.

כִּיּוֹן דְאֲתַפֶּס בַּר נֶשׁ עַל יְדָא דְהַהִיא סְעָרָה בְּבִי מְרַעִיָּה, מַה כְּתִיב וַיּוֹנֵה יָרַד אֶל יַרְכְּתֵי הַסַּפְיָנָה וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם. אַף עַל גַּב דְּבַר נֶשׁ בְּבִי מְרַעִיָּה, נִשְׁמַתָּא לָא אֲתַעֲרַת לְאַתְבָּא קָמִי מְאָרִיָּה, לְמַפְרַק חוּבּוֹי. מַה כְּתִיב, וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחוּבָל. מֵאֵן רַב הַחוּבָל. דָּא יַעַר טוֹב, דְּאִיהוּ מְנַהֵיג כְּלָא. וַיֹּאמֶר לוֹ מַה לָּךְ נִרְדָּם קוּם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ וְגו'. לָא שְׁעָתָא הוּא לְמַדְמָה, דְּהָא סְלָקִין לָךְ לְדִינָא, עַל כָּל מַה דְעַבְדַּת בְּהַאי עֲלָמָא, תוֹב מַחוּבָךְ.

אֲסַתְפַּל בְּמִלִּין אֵלָיו, וְתוֹב לְמַאֲרָה. מַה מְלֹאכְתָךְ דְּאֲתַ עֲסַקַת בְּהַאי עֲלָמָא, וְאֲזִידִי עֲלָה קָמִי מְאָרָה. וַיִּמְאֵן תְּבֹא, אֲסַתְפַּל מֵאֵין בָּאת, מִטְּפָה סְרוּחָה, וְלֹא תַתְנָאִי קָמִיָּה. מַה אֲרַצָּה, אֲסַתְפַּל דְּהָא מְאָרְעָא אֲתַבְּרִיאַת, וְלֹאֲרַעָא תִיתוּב. וְאִי מְזַה עִם אַתָּה, אֲסַתְפַּל אִי אִית לָךְ זְכוּ דְאַבְהָן, דִּיגִין עֲלָךְ.

כִּיּוֹן דְסְלָקִין לִיהַּ לְדִינָא, בְּבִי דִינָא דְלַעִילָא, הַהִיא סְעָרָה, דְּאִיהִי גְזִירַת דִּינָא, דְּסַעִיר עֲלִיָּה דְּבַר נֶשׁ, תַּבְעַת מִן מְלָכָא לְמִידָן אִינּוֹן תַּפְסִינִין דְּמְלָכָא, וְכִלְהוּ אֲתִינִין חַד חַד קָמִיָּה. בִּיהַּ שְׁעָתָא אֲתַקְרִיבוּ בִי דִינָא. אִית מְנַהֵן דְּפַתְחֵי בְּזוּכוֹת, וְאִית מְנַהֵן דְּפַתְחֵי בְּחוּבָה. וְגְזִירַת דִּינָא תַבְעַת דִּינָא.

וְאִי הָהוּא בַר נֶשׁ לֹא זָכִי בְּדִינָא, מַה כְּתִיב. וַיַּחֲתְרוּ הָאֲנָשִׁים לְהָשִׁיב אֶל הַיִּבְשָׁה וְלֹא יָבִלּוּ. מִשְׁתַּדְּלִין אֵינּוֹן דְּאוּרוֹ וְכוּתִיָּה לְאַתְבָּא לִיהָ לְהֵאֵי עֲלָמָא, וְלֹא יָבִלּוּ. מָאֵי טַעְמָא. פִּי הַיָּם הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר עֲלֵיהֶם, גְּזָרָה דְּדִינָא, אֲזִיל וְסַעֵר בְּחוּבוֹי דְּבַר נֶשׁ, וְאַתְגַּבַּר עֲלֵיהוֹן.

כְּדִין נַחְתִּין עֲלֵיהָ תַלְתָּ שְׁלִיחִין מְמַנֵּן, חַד, דְּכְתִיב כָּל זְכוּוֹן, וְכַל חוּבִין, דְּעַבַד בַּר נֶשׁ בְּהֵאֵי עֲלָמָא. וְחַד דְּעַבִּיד חֲשָׁפִין יוֹמוֹן. וְחַד דְּהָוָה אֲזִיל עֲמִיָּה, כַּד הָוָה בְּמַעֵי אֲמִיָּה. וְהָא אֲוִקִימָנָא דְּגִזְרַת דִּינָא לֹא שְׂכִיָּה, עַד הָהוּא זְמַנָּא דְּכְתִיב, וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה. וַיִּשְׂאוּ: כַּד נָטְלִי לִיהָ מִפִּתְיָה, לְבִי קַבְרִי.

כְּדִין מְכַרְזֵי עֲלוּי. אִי אִיהוּ זְפָאָה, מְכַרְזֵי עֲלִיָּה וְאַמְרִי, הָבֵי יָקָר לְדִיּוֹקְנָא דְּמַלְפָּא, (ישעיה נז) יָבֵא שְׁלוֹם יְנוּחֵוּ עַל מְשַׁכְּבוֹתֶם הַלַּיְלָה נִכְחוּ. מִנָּא לָן. דְּכְתִיב, (ישעיה נח) וְהַלַּיְלָה לְפָנֶיךָ צַדִּיקָה (דף קצ"ט ע"ב) כְּבוֹד יִי' וְאַסְפָּה. וְאִי חֵיבָא אִיְהִי, מְכַרְזֵי עֲלִיָּה וְאַמְרוּ, וּוִי לִיהָ לְפַלְגָּא. טַב לִיהָ דְּלֹא יִתְבַּרְי. כְּדִין מַה כְּתִיב, וַיִּטְלְהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ. כַּד עָאֲלִין לִיהָ לְבִי קַבְרִי דְּאִיהוּ אֲתֵר דְּדִינָא. כְּדִין גְּזֵרַת דִּינָא דְּהָוָה סַעֵר, שְׂכִיָּה מִזְעָפִיָּה. וְנוֹנָא דְּבַלְעָ לִיהָ, דָּא אִיהוּ קַבְרָא.

מַה כְּתִיב, וַיְהִי יוֹנָה בְּמַעֵי הַדָּג. מְעוּי דְּדָג, דָּא אִיהוּ בְּטָן שְׂאוּל. מְנַלְן. דְּכְתִיב, (יונה ב) מִבְּטָן שְׂאוּל שׁוֹעֵתִי. וְאִיהוּ בְּמַעֵי דְּנוֹנָא הָוָה, וְקֹאֲרִי לִיהָ בְּטָן שְׂאוּל, שְׁלֵשָׁה יָמִים וּשְׁלֵשָׁה לַיְלוֹת, אֲלִין תַּלְתָּ יוֹמִין, דְּבַר נֶשׁ בְּקַבְרָא, וְאַתְבַּקְעוּ מְעוּי.

לְבַתֵּר תַּלְתָּא יוֹמִין, הָהוּא טַנּוּפָא אֲתַתְּפֵךְ עַל אֲנַפּוּי, וְאוֹמֵר לוֹ טוֹל מַה דִּיְהַבַת בִּי. אַכְלַת וְשָׁתִית כָּל יוֹמָא, וְלֹא יְהַבַת לְמַסְכְּנִי, וְכָל יוֹמָךְ הוּוּ כַּחֲגִין וְכַמּוֹעֵדִין, וְכַמְסַכְּנִי הוּוּ כַּפְּנִין, דְּלֹא אַכְלוּ בַּהַדְּדָה, טוֹל מַה דִּיְהַבַת בִּי. הָדָא הוּוּ דְּכְתִיב, (מלאכי ב) וַזִּרְיָתִי פָּרַשׁ עַל פְּנִיכֶם וְגוֹ', וְהָא אֲוִקִימָנָא.

לְבַתֵּר דָּא, מִתַּלְתָּא יוֹמִין וְלַחֲלָאָה, כְּדִין אֲתֵדִין בַּר נֶשׁ מְעִינוּי, מִיְדוּי, וּמְרַגְלוּי, וְאוֹקְמוּךְ עַד תַּלְתִּין יוֹמִין. כָּל אֵינּוֹן תַּלְתִּין יוֹמִין, אֲתֵדִינוּ נַפְשָׁא וְגוּפָא כַּחֲדָא. וּבְגִינֵי כַּד אֲשַׁתְּכַח נִשְׁמַתָּא לְתַתָּא בְּאַרְעָא, דְּלֹא סִלְקַת לְאַתְרָהּ. כַּאֲתַתָּא דִּיִּתְבַת לְבַר, כָּל יוֹמֵי מַסְאָבוּתָא. לְבַתֵּר, נִשְׁמַתָּא סִלְקָא, וְגוּפָא אֲתַבְּלִי בְּאַרְעָא. עַד הָהוּא זְמַנָּא דִּיִּתְעַר קַדְשָׁא בְּרִיָּה הוּוּ לְמִיתָיָא.

וְזִמְיָנָא קָלָא חֲדָא לְאַתְעָרָא בְּבִי קַבְרִי, וַיִּימָא, (ישעיה כו) חֲקִיצוּ וְרַנְנּוּ שׁוֹכְנֵי עֵפֶר כִּי טוֹל אֲזֵרוֹת טָלָךְ וְאַרְצֵי רְפָאִים תְּפִיל. אִימְתִי יְהֵא דָּא. בְּזְמַנָּא דִּיִּתְעַבֵּר מַלְאַךְ הַמּוֹת מִעֲלָמָא, דְּכְתִיב, (ישעיה כה) בַּלְע הַמּוֹת לְנֶצַח וְגוֹ'. פִּינּוֹן דְּבַלְע הַמּוֹת לְנֶצַח, לְבַתֵּר, וּמַחָה יִי' אֱלֹהִים דְּמַעָה מַעַל כָּל פְּנִים וְחֲרַפַת עַמּוֹ יִסִּיר מַעַל כָּל הָאָרֶץ. כְּדִין כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יִי' לְדָג וַיִּקַּח אֶת יוֹנָה אֶל הַיִּבְשָׁה.

פִּינּוֹן דְּאַתְעָרָה הָהוּא קָלָא בְּיַי קַבְרִי, כְּדִין כָּל קַבְרִיָּא יִקְיָאוּ לְאֵינּוֹן מִתְיָא דְּכַהוֹן לְבַר. הָדָא הוּוּ דְּכְתִיב וְאַרְצֵי רְפָאִים תְּפִיל. מָאֵי תְּפִיל. דִּיִּקְיָא לֹוֹן לְבַר. רְפָאִים, מַהוּ רְפָאִים. דְּקַבְּלִלוּ. אֲסוּוּתָא כְּמַלְקַדְמִין, וְאַתְסִיָּאוּ גְרַמִּין בְּגְרַמִּין. וְאַלִין אֲקָרוּן רְפָאִים.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב (בְּשָׂאָר עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַגִּלוֹת) (ישעיה כו) רְפָאִים בַּל יִקּוּמוּ. אֲלָא וְדָאֵי כָּל עֲלָמָא יִתְסוּן גְרַמִּין בְּבִי קַבְרִי, אֲבָל מְנַהוֹן יְקוּמוּן, וּמְנַהוֹן לֹא יְקוּמוּן. וְעַל דָּא כְּתִיב רְפָאִים בַּל יִקּוּמוּן.

וּפָאָה חוּלְקֵיהוֹן דִּישְׁרָאֵל, דְּכַתִּיב בְּהוּ נִבְלְתֵי יְקוּמוֹן. וּבְהֵאֵי נוּפָא, אַשְׁפַּחְנָא מַלְיִן לְאַסְוֹתָא, דְּכָל
עֲלָמָא.

הָאֵי נוּפָא בֵּינוֹן דְּבָלַע לְיוֹנָה מִיַּת. וּבִיָּה הָוָה יוֹנָה תִּלְתָּא יוֹמִין, לְבַתֵּר אֶתְקַיָּים כְּמַלְקָדְמִין, וְאַקֵּי
לְיוֹנָה לְבַר, וְהָאֵ אֹקְמוּנָה, דְּכַתִּיב וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יְיָ אֱלֹהָיו מִמְעֵי הַדְּגָה. כְּתִיב הֲכָא הַדְּגָה,
וּכְתִיב הָתָם (שמות ז) וַחֲדָגָה אֲשֶׁר בַּיָּאֹר מֵתָה, וְהָאֵ אֹקְמוּנָה. כְּגוֹנוּנָא דָּא, זְמִינַת אֶרְעָא דִּישְׁרָאֵל
לְאַתְעָרָא בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבַתֵּר וְאַרְצֵי רַפְאִים תְּפִיל.

וְהָאֵ אֹקְמוּנָא, דִּשְׁבַּעַה דִּינִין יַחְלִפוֹן עָלֶיהָ דְּבַר נָשׁ, פִּד נְפִיק מֵהָאֵ עֲלָמָא. חַד, הַהוּא דִּינָא
עֲלָאָה, פִּד נְפִיק רֵוְחָא מִן גּוּפָא. ב', פִּד עוֹבְדוּי וּמַלְוֵי אֲזִלִּין קַמֵּיהָ וּמְכַרְזֵי עֲלוּי. ג', פִּד עֵייל
לְקַבְרָא. ד', דִּינָא דְקַבְרָא. ה', דִּינָא דְתוֹלְעָתָא. ו', דִּינָא דְגִיְהֵנָם. ז', דִּינָא דְרוּחָא דְאַזְלָא וְשִׂאטַּת
בְּעֲלָמָא, וְלֹא אַשְׁפַּחַת אַתֵּר נְיִחָא, עַד דִּישְׁתַּלִּים עוֹבְדוּי. כְּגִין דָּא, בְּעֵי בַר נָשׁ לְאַסְתַּכְּלָא תְדִיר
בְּעוֹבְדוּי, וַיִּתּוֹב קָמִי מָרִיָּה.

וְכַד אַסְתַּכְּל דְּוֹד מַלְפָּא בְּדִינֵין אֲלִין דְּבַר נָשׁ, אַקְדִּים וְאַמֵּר (תהלים קד) בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ, עַד לֹא
תִפּוֹק מִן עֲלָמָא, בְּעוֹד דְּאַנְתָּ אַשְׁתַּכַּחַת עִם גּוּפָא. וְכָל קַרְבֵּי אֶת שֵׁם קַדְשׁוֹ, אֵינּוֹן שְׂיִיפֵי גּוּפָא,
דְּמַשְׁתַּתְּפֵי כַּחֲדָא בְרוּחָא. הַשְׁתָּא דְתַשְׁתַּכַּחוֹן עִמָּהּ, אַקְדִּימוּ לְבְרַכָּא שְׂמָא קַדִּישָׁא, עַד לֹא יִמְטֵי
זְמָנָא דְלֹא תִיכְלוֹן לְבְרַכָּא, וְלֹא תִבָּא בְּתִיבּוּתָא, וְעַל דָּא אָמַר בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יְיָ הַלְלוּנָהּ. אַתּוּ
אֵינּוֹן חַבְרֵיָּא וְנִשְׁקוּ רִישֵׁיהָ.

רַבִּי חֲזִיָּא פֶּתַח וְאַמֵּר,

